

Het blijft zoeken naar wolven die zich iets aantrekken van wolvenexperts

Posted on 2 januari 2025 by Oswin Schneeweisz

Was dat noodbevel dat de burgemeester van Leusden na incidenten met de wolf op landgoed Den Treek uitvaardigde nu wel of niet terecht?

Het lijkt juridische haarkloverij, maar het raakt toch ook dieperliggende problemen: moet een provincie zich bij het uitvaardigen van een noodbevel laten adviseren door een lobbyclub? Moet een burgemeester zich lenen voor wolvenbeleid dat de bevoegdheid is van de provincie? En is het toeval dat recent – in het verlengde van het noodbevel – een motie werd aangenomen in de Provinciale Staten waarin Gedeputeerde Staten wordt opgedragen om rustgebieden voor wolven te creëren?

Een zomer vol incidenten

Het was een zomer vol incidenten en bijna-confrontaties met wolven op Den Treek. Als apotheose werden medio juli in één week week een aangelijnd hondje gegrepen en een kind gebeten. De Zoogdiervereniging adviseerde de provincie Utrecht naar aanleiding van deze trieste gebeurtenissen om een gedeelte van Den Treek af te

sluiten voor publiek.

Aanvankelijk wilde de Zoogdierverseniging het hele gebied tussen de A12 en de A28 afsluiten, maar als dat niet mogelijk was, nam zij genoegen met een kleiner gebied. Beide incidenten, zo heette het, waren het gevolg van defensief gedrag als gevolg van verstoring van een nest welpen en dus was er rust nodig. De deskundigen van de Zoogdierverseniging kwamen naar eigen zeggen tot deze conclusie na bestudering van wild-camerabeelden. Gerenommeerde wolvendeskundigen verwijzen deze conclusie echter naar de prullenbak. Zij gaan uit van predatie, en niet van defensief gedrag van een wolvenouder.

De gemeente Leusden nam het advies van de Zoogdierverseniging aan de provincie Utrecht over en gaf op 18 juli 2024 een noodbevel af voor het instellen van een tijdelijk rustgebied voor wolven op Den Treek. Tijdens een hoorzitting over het noodbevel bleek echter dat de Zoogdierverseniging nu net op Den Treek helemaal geen camera's had hangen. Wel elders op de Utrechtse Heuvelrug. Rijst logischerwijze de vraag hoe de Zoogdierverseniging tot haar conclusies heeft kunnen komen omdat deze specifiek betrekking hadden op de gebeurtenissen op Den Treek. In het geval van een verstoring is defensief gedrag mogelijk, maar van de incidenten zelf zijn geen camerabeelden en het blijft dus de vraag of van zulk gedrag sprake was.

Probeerde de Zoogdierverseniging zo te voorkomen dat er, conform de provinciale interventierichtlijn, wellicht afschot plaats had moeten vinden? En was die gebiedsafsluiting überhaupt wel een zinvolle actie? Wolven immers verplaatsen zich over grote afstand verplaatsen en houden zich daarbij niet aan gemeentegrenzen.

Stond de burgemeester onder druk?

Enkele ondernemers en omwonenden uit de regio dienden een bezwaarschrift tegen het noodbevel in en juristen scherpten de degen. Een belangrijk juridisch aspect in de bezwaarprocedure is of de burgemeester een noodbevel mag afgeven om een rustgebied voor wolven te creëren met als achterliggende gedachte dat zich daardoor minder confrontaties met mensen voordoen. Wolvenbeleid is immers niet zijn bevoegdheid. Dat ligt exclusief bij de provincie die hiervoor samen met andere provincies 'interventierichtlijnen' heeft ontwikkeld. En dus is het de vraag waarom de burgemeester desondanks het noodbevel heeft uitgevaardigd

Op 4 december vond de hoorzitting plaats van de gemeentelijke adviescommissie over de bezwaren tegen het noodbevel. Deze commissie schrijft een advies aan het gemeentebestuur die vervolgens een beslissing neemt over de bezwaren. Daarna staat nog de gang naar de rechter open.

Een noodbevel is gebaseerd op artikel 175.1 van de Gemeentewet. Daar staat klip en klaar 'dat in geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen, dan wel vrees voor het ontstaan daarvan, de burgemeester bevoegd is om alle bevelen te geven die hij ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig acht'. De vraag is of daar in dit geval sprake van was. Of werd de burgemeester wellicht onder druk gezet door de provincie die werd geadviseerd door de Zoogdiervereniging? Naar verluidt twijfelden tijdens de zitting zelfs de juristen van de gemeente aan de wettelijke grondslag.

We pakken het noodbevel er maar even bij en lezen:

- *Dat op 6 juli 2024 in een gebied op het Landgoed Den Treek-Henschoten een hond door een wolf is aangevallen en meegenomen. En dat op 16 juli 2024 opnieuw in een gebied op het landgoed Den Treek-Henschoten een incident heeft plaatsgevonden tussen een wolf en een kind;*
- *Dat een gevaarlijk gebied is aangewezen en opgenomen op de plattegrond van BIJLAGE 1;*
- *Dat uit het feit dat deze incidenten zich zo kort achterelkaar hebben voorgedaan blijkt dat er een acuut gevaar is voor personen en hun eventuele honden die zich in dat gebied begeven;*
- *Dat er een of meerdere wolven zich in de nabijheid van personen ophouden en blijk geven van een defensieve houding. Dit wordt ook bevestigd door het ingewonnen ecologisch advies;*
- *Dat de kans aanwezig is dat de wolf(ven) (opnieuw) personen en hun eventuele dieren in het genoemde gebied zullen aanvallen.*

Geen logische redenering

De crux zit hem het woordje 'defensief'. Niemand kon met honderd procent zekerheid gezien hebben of het defensief of agressief gedrag betrof. Voeg daarbij de volgende notitie van de Zoogdierverseniging aan de provincie: 'Uit de wildcamerabeelden van de wolfmonitoring op de Utrechtse Heuvelrug en uit het documenteren van de probleemsituaties op 6 en 16 juli is af te leiden dat geconstateerde verstoring leidt tot het verplaatsen van welpen, en (blijkbaar noodzakelijk) tot het verdedigen van de welpen, wat leidt tot incidenten tussen wolf en hond, en tussen wolf en mens. Om incidenten te voorkomen is het belangrijk dat verstoring wordt voorkomen, en daarmee dat het rustgebied vergroot.'

Deze 5 regels vormden de basis voor de afsluiting van een aanzienlijk gedeelte van Den Treek, een afsluiting waarvan ondernemers, omwonenden en recreanten de dupe werden. Maar de formulering van deze vijf regels roept ook vragen op. Hoe heeft de Zoogdierverseniging het verband tussen verstoring van het welpennest en defensief gedrag kunnen constateren als zij op Den Treek geen wildcamera's had opgehangen? Hoe heeft de Zoogdierverseniging kunnen constateren dat verplaatsing van het nest welpen het gevolg was van een verstoring? En moet de conclusie van de Zoogdierverseniging zo worden begrepen dat er eerst een verstoring plaats vindt, vervolgens één voor één de welpen worden verplaatst en daarna een wolfouder nog een keer in de verdediging gaat? Dat lijkt niet een hele logische redenering.

Dat alles schept toch een ander perspectief: de zoogdierverseniging wilde een rustgebied voor de wolf creëren en adviseerde daarom een noodbevel uit te vaardigen. Een noodbevel dat overigens ook nog eens werd verlengd. Tijdens de zitting zinspeelde een jurist van de gemeente overigens ook al op een nieuw noodbevel voor de komende zomer. Als dit de toekomst wordt voor het wolvenbeleid in Nederland, zullen er nog heel wat noodbevelen volgen, natuurgebieden worden afgesloten en ondernemers en burgers worden gedupeerd.

Motie van de Partij voor de Dieren

Onlangs werd in de Provinciale Staten een motie aangenomen op initiatief van de Partij voor de Dieren en met steun van de linkse partijen om rustgebieden voor de wolf te creëren. Uit de motie:

'Rustgebieden dragen bij aan een robuuste, biodiverse natuur waarin flora en fauna kunnen floreren. Natuurgebieden in onze provincie worden intensief door mensen gebruikt. Daarom moeten we ervoor zorgen dat er ook voldoende rust en ruimte is voor dieren in het wild. De komst van de wolf is een mooie aanleiding om deze gebieden snel te realiseren; zo minimaliseren we het risico op interacties tussen mens en wolf.'

Hoe de provincie dit zou moeten doen in een regio met vele particuliere landerijen, hoe deze rustgebieden zouden moeten worden aangewezen en hoe dit zou moeten worden gehandhaafd, zeggen de indieners van de motie er niet bij. Evenmin of de wolf zich ook maar iets aan de gewenste rustgebieden gelegen laat liggen. Want als de wolf iets heeft bewezen, is het dat hij zich niks aantrekt van wolvenexperts en groene droombeelden.

*Van Oswin Schneeweisz en Wouter Roorda verschijnt op 3 februari bij Uitgeverij Blauwburgwal het boek '**De Nederwolf**'. Over de wel heel succesvolle comeback van een roofdier met een berucht imago. Inlichtingen voor media en boekhandel: info@blauwburgwal.nl.*

Oswin Schneeweisz is journalist, columnist en podcastmaker. www.oswinschneeweisz.nl

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee, **ook in het nieuwe jaar 2025?** Kijk **[HIER](#)**. Hartelijk dank!